

EUROPAPARLAMENTET

2014 - 2019

Utskottet för framställningar

2014/2239(INI)

13.5.2015

YTTRANDE

från utskottet för framställningar

till utskottet för miljö, folkhälsa och livsmedelssäkerhet

över uppföljning av det europeiska medborgarinitiativet Right2Water
(2014/2239(INI))

Föredragande av yttrande: Margrete Auken

PA_NonLeg

FÖRSLAG

Utskottet för framställningar uppmanar utskottet för miljö, folkhälsa och livsmedelssäkerhet att som ansvarigt utskott infoga följande i sitt resolutionsförslag:

1. Europaparlamentet anser att den uppföljning av det europeiska medborgarinitiativet Right2Water som kommissionen utlovat i sitt meddelande inte motsvarar medborgarnas förväntningar på konkret handling och lagstiftningsförslag, i och med att kommissionen redan tillkännagett sin avsikt att agera intensivare för att medlemsstaterna fullständigt ska genomföra EU:s vattenlagstiftning samt att se över EU:s dricksvattendirektiv och föreslå ändringar. Parlamentet hoppas att kommissionen och vice ordföranden med ansvar för hållbarhetsfrågor kommer att ingå ett klart politiskt åtagande för att det ska vidtas lämpliga åtgärder mot de farhågor som aktualiserats i det europeiska medborgarinitiativet.
2. Europaparlamentet erkänner att den internationella mänskliga rättigheten till vatten och sanitet är en grundläggande mänsklig rättighet, såsom det bekräftats i FN:s generalförsamlings resolution nr 64/292. Parlamentet anser att rätten till vatten bör garantera att envar för sin personliga förbrukning och sin förbrukning i hushållet får tillräckligt med ofarligt och godtagbart vatten, som är fysiskt åtkomligt och överkomligt prissatt och tillhandahålls på rättvisa och likvärdiga betingelser. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen att gå med i arbetet med målen för hållbar utveckling och utvecklingsagendan för tiden efter 2015 för att se till att framtidens mål tar hänsyn till rättigheter, också när det gäller vatten.
3. Europaparlamentet uppmanar att dess utskott för framställningar föresatt sig att låta framställare komma till tals i frågor som berör grundläggande rättigheter och erinrar om att de framställare som lagt fram det europeiska medborgarinitiativet Right2Water har samtyckt till att vatten förklaras vara en mänsklig rättighet som garanteras på EU-nivå.
4. Europaparlamentet betonar att kommissionens förment neutrala inställning till vattenägande och vattenförvaltning förefaller strida mot de privatiseringsprogram som vissa medlemsstater påförts av trojkan.
5. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att ta med vatten i sin agenda för förändring, tillsammans med hållbart jordbruk.
6. Europaparlamentet betonar att det europeiska medborgarinitiativet är ett viktigt redskap i deltagandedemokratins tjänst för att medborgare ska kunna göra sin röst hörd under lagstiftningsförfarandets gång och att ett tillåtligt och lämpligt europeiskt medborgarinitiativ i princip bör resultera i ett nytt lagstiftningsförslag från kommissionen, som tillgodoser kraven i initiativet, åtminstone i de fall då kommissionen redan utfäst sig att lägga fram ett sådant förslag, liksom i fallet med det europeiska medborgarinitiativet Right2Water. Parlamentet betonar att kommissionen därför bör tillförsäkra största möjliga insyn under den två månader långa analysfasen, att ett framgångsrikt europeiskt medborgarinitiativ bör få lämpligt juridiskt stöd och lämplig juridisk rådgivning från kommissionens sida och bör offentliggöras i vederbörlig ordning, samt att de som främjar och stöder det bör hållas fullt informerade och ajourförda under hela processen.

7. Europaparlamentet betonar att ett otillfredsställande svar på det första framgångsrika europeiska medborgarinitiativet skulle kunna bli till skada för unionsmedborgarnas tillit till det europeiska medborgarinitiativet såsom ett redskap för demokrati.
8. Europaparlamentet håller fast vid att kommissionen effektivt ska genomföra förordningen om det europeiska medborgarinitiativet och fortsatt arbeta för att få bort alla administrativa bördor som medborgarna stöter på när de lämnar in eller stöder ett sådant initiativ, och uppmanar kommissionen med kraft att överväga att genomföra ett för alla medlemsstater gemensamt system för registrering av europeiska medborgarinitiativ.
9. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att kraftfullt stödja medlemsstaternas arbete för att utveckla och kvalitetsförbättra sådan infrastruktur som ger tillgång till tjänster inom områdena konstbevattning, avlopp och dricksvattenförsörjning.
10. Europaparlamentet anser att det behöver göras mer för att medborgarna ska få mer och bättre information om vattenkvalitet och vattentjänster. Parlamentet håller fast vid att kommissionens gensvar på det europeiska medborgarinitiativet Right2Water inte är tillfredsställande och uppmanar kommissionen att i samband med detta initiativ föra en seriös informationskampanj om vilka åtgärder som redan vidtagits i vattenfrågor och hur de skulle kunna bidra till uppnåendet av syftena med det europeiska medborgarinitiativet Right2Water.
11. Europaparlamentet påminner medlemsstaterna om deras ansvar för genomförandet av unionslagstiftningen och uppmanar dem med kraft att fullständigt genomföra dricksvattendirektivet och all tillhörande lagstiftning. Parlamentet påminner medlemsstaterna om att fastställa vilka utgifter som ska prioriteras och dra full nytta av det ekonomiska stöd som EU ger vattensektorn under den nya programplaneringsperioden (2014–2020), framför allt genom att särskilt prioritera investeringar i vattenförvaltning.
12. Europaparlamentet påminner om att medlemsstaterna är skyldiga att garantera att rätten till vatten och sanitet kan utövas under rättvisa betingelser, utan något slags diskriminering, och framhåller att medlemsstaterna är skyldiga att se till att alla som behöver garanteras vatten av god kvalitet och till överkomligt pris och se till att verksamhetsutövarna tillhandahåller ofarligt dricksvatten och förbättrade sanitetsanläggningar. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att anta lämplig lagstiftning och att utveckla och genomföra konkreta program med adekvata resurser och övervakning. Parlamentet konstaterar att medlemsstaterna bör ägna särskild uppmärksamhet åt utsatta grupper i samhället, såsom de som bor i låginkomstområden och i geografiska regioner med särskilt utbredd fattigdom. Parlamentet uppmanar kommissionen att peka ut områden med rådande eller potentiell vattenbrist och hjälpa dessa medlemsstater, regioner och områden att korrekt åtgärda denna fråga, framför allt i landsbygdsområden och i missgynnade stadsområden.
13. Europaparlamentet erkänner att subsidiaritetsprincipen ger medlemsstaterna rätt att välja olika system för vattenförsörjningen. Parlamentet förklarar att vatten inte bör vara en källa till otillbörliga vinster för vare sig offentliga eller privata verksamhetsutövare och efterlyser ökad insyn i och mera information om medlemsstaternas system för vattenförvaltning och prissättning på vatten.

14. Europaparlamentet erinrar om att det i Århuskonventionen fastställts en skyldighet att garantera tillgång till domstolsprövning och till information i miljöfrågor, liksom också att allmänheten ska få delta i beslutsfattandet. Parlamentet uppmanar därför kommissionen, medlemsstaterna och deras regionala och lokala myndigheter att iakta de principer och rättigheter som finns inskrivna i Århuskonventionen. Parlamentet erinrar om att medborgarnas medvetenhet om sina rättigheter är en grundläggande förutsättning för att de i så stor utsträckning som möjligt ska fås att medverka vid beslutsprocessen och uppmanar därför med kraft kommissionen att föregripa utvecklingen genom att lägga upp en kampanj för att informera unionsmedborgarna om vad som med hjälp av Århuskonventionen åstadkommit i frågor som rör insyn och vilka effektiva redskap medborgarna redan har till sitt förfogande, samt att följa de bestämmelser som hänför sig till EU:s institutioner. Parlamentet uppmanar kommissionen att utveckla kriterier för insyn, ansvarsskyldighet och deltagande såsom ett sätt att göra vattentjänsterna effektivare, hållbarare och kostnadseffektivare.
15. Europaparlamentet erinrar om att direktiv 2006/123/EG om tjänster på den inre marknaden i många hänseenden ådragit sig stark ovilja från det civila samhället, bland annat i frågor om tjänster av allmänt ekonomiskt intresse, såsom vattendistribution, vattenförsörjning och avloppsvattenhantering. Parlamentet erinrar om att EU:s institutioner till sist blev tvungna att ta med dessa sektorer bland tjänster som inte kan liberaliseras.
16. Europaparlamentet konstaterar att dess framställningsutskott sedan 1988 fått ta emot ett betydande antal framställningar från unionsmedborgare i många medlemsstater som uttrycker sin oro över vattenförsörjningen, vattenkvaliteten och avloppsvattenhanteringen. Parlamentet uppmärksammar ett antal negativa faktorer som påtalats av framställarna, såsom avfallsdeponier, myndigheternas underlåtenhet att effektivt övervaka vattenkvaliteten samt regelstridiga eller olagliga förfaranden inom jordbruk och industri, och som ligger bakom den dåliga vattenkvaliteten och således får konsekvenser för både miljön och för människors och djurs hälsa. Parlamentet anser att dessa framställningar visar att man på medborgarhåll hyser ett seriöst intresse för att hållbar unionslagstiftning i vattenfrågor grundligt ska verkställas och vidareutvecklas.
17. Europaparlamentet anser att många av framställningarna om vattenkvalitet och vattenförvaltning kommer från medlemsstater som inte finns väl företrädna inom det EU-omfattande offentliga samråd som igångsattes i juni 2014 och betonar därför att det kan finnas en viss brist på överensstämmelse mellan resultatet av det offentliga samrådet och den situation som påtalas i framställningarna.
18. Europaparlamentet beklagar att det inom EU-28 finns över en miljon människor som fortfarande saknar tillgång till ofarligt och rent dricksvatten och att nästan 2 procent av befolkningen saknar tillgång till sanitetsanläggningar, enligt FN:s världsprogram för bedömning av vatten (World Water Assessment Programme, WWAP), och uppmanar därför kommissionen med kraft att vidta omedelbara åtgärder.
19. Europaparlamentet anser att europeiska projekt och program inom områdena vatten och sanitetsanläggningar bör bedömas ur synvinkel av de mänskliga rättigheterna, för att man ska kunna ta fram lämpliga strategier, riktlinjer och förfaranden. Parlamentet uppmanar

kommissionen att införa ett riktmärkessystem (för vattenkvalitet, överkomligt pris, hållbarhet, täckning etc.) för att allmänheten ska få bättre försörjning med vatten av god kvalitet och bättre sanitetstjänster inom hela Europeiska unionen.

20. Europaparlamentet uppmanar med kraft och eftertryck kommissionen att ta på allvar de farhågor och varningar som medborgarna uttrycker i sådana framställningar och att, så länge man ännu hinner förhindra föroreningar och vanskötsel, agera utgående från dessa farhågor och varningar, framför allt eftersom det behövs brådskande åtgärder mot att vattenresurserna minskar till följd av överexploatering, och klimatförändringar. Parlamentet uttrycker oro över antalet överträdelseförfaranden som berör vattenkvalitet och vattenförvaltning och erinrar om att man i ett avsevärt antal framställningar motsatt sig att viktiga offentliga tjänster, såsom vatten och sanitet, tas med i förhandlingarna om det transatlantiska partnerskapet för handel och investeringar (TTIP). Parlamentet uppmanar kommissionen att öka vattenleverantörernas ansvarsskyldighet.
21. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att ta fram bindande lagstiftning för att de behöriga myndigheterna ska ge de berörda medborgarna tillgång till all information om vattenkvalitet och vattenförvaltning, i ett lättillgängligt och lättbegripligt format, och för att medborgarna i god tid ska få fullständig information och rådfrågas om alla vattenförvaltningsprojekt. Parlamentet påpekar ytterligare att 80 procent av deltagarna i det samråd som satts i gång av kommissionen ansåg att det behövdes bättre insyn i övervakningen av vattenkvaliteten.
22. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att skyndsamt slutföra sina förvaltningsplaner för avrinningsdistrikt såsom ett centralt inslag vid genomförandet av ramdirektivet om vatten och att genomföra dem ordentligt, med full respekt för de övergripande ekologiska kriterierna. Parlamentet påpekar att vissa medlemsstater i allt högre grad konfronteras med skadevållande översvämningar som får svåra konsekvenser för lokalbefolkningen. Parlamentet framhåller att förvaltningsplanerna för avrinningsdistrikt enligt ramdirektivet om vatten och planerna för hantering av översvämningrisker enligt översvämningdirektivet erbjuder ett ypperligt tillfälle att ta vara på samverkansvinster mellan dessa rättsakter, så att vi kan få rent vatten i tillräckliga mängder och samtidigt minska översvämningriskerna. Parlamentet påminner dessutom om att varje medlemsstat bör ha en central webbplats för information om genomförandet av ramdirektivet om vatten, för att underlätta en översikt av vattenkvaliteten och vattenförvaltningen.
23. Europaparlamentet uppmanar Regionkommittén till ökad medverkan i detta europeiska medborgarinitiativ för att uppmuntra de regionala myndigheterna till ökad medverkan i frågan.
24. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att noggrant övervaka hur EU:s direkta och indirekta finansiering för vattenförvaltningsprojekt används och se till att denna finansiering används uteslutande för de projekt som den var avsedd för, i och med att tillgången till vatten spelar en nyckelroll för att minska olikheterna mellan unionsmedborgarna och förbättra den ekonomiska, sociala och territoriella sammanhållningen inom EU. Här uppmanar parlamentet revisionsrätten att verifiera att kriterierna om ändamålsenlighet och hållbarhet i tillfredsställande grad fullgörs.

25. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att beakta dagens brist på investeringar i en väl avvägd vattenförvaltning, i en situation där vattnet är en av unionsmedborgarnas gemensamma tillgångar.
26. Europaparlamentet påpekar att en sund vattenförvaltning är på väg att bli en prioritering för kommande decennier, både ur ekologins och miljöns synvinkel, eftersom den tillgodoser kraven på energins och jordbrukets område och svarar mot ekonomiska och sociala nödvändigheter.

RESULTAT AV SLUTOMRÖSTNINGEN I UTSKOTTET

Antagande	5.5.2015
Slutomröstning: resultat	+: 26 -: 0 0: 2
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Margrete Auken, Beatriz Becerra Basterrechea, Andrea Cozzolino, Pál Csáky, Miriam Dalli, Rosa Estaràs Ferragut, Eleonora Evi, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Peter Jahr, Rikke Karlsson, Notis Marias, Edouard Martin, Marlene Mizzi, Julia Pitera, Laurențiu Rebega, Sofia Sakorafa, Jarosław Wałęsa, Cecilia Wikström, Tatjana Ždanoka
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Anja Hazekamp, György Hölvényi, Demetris Papadakis, Josep-Maria Terricabras, Ángela Vallina
Slutomröstning: närvarande suppleanter (art. 200.2)	Paul Brannen, Norbert Lins, Dario Tamburrano, Martina Werner